

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Bogusław Glinka

Protokolant: Justyna Malczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2014 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa P. C.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę 588.000 zł

I. Zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. C.:

- kwotę 24.420 zł (dwadzieścia cztery tysiące czterysta dwadzieścia złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 25 lipca 2012 r. do dnia zapłaty;

- kwotę po 740 zł (siedemset czterdzieści złotych) miesięcznie tytułem renty za okres od sierpnia 2012 r. do stycznia 2014 r. z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 11-go każdego kolejnego miesiąca do dnia zapłaty;

- kwotę 80.000 zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 25 lipca 2012 r. do dnia zapłaty;

II. Oddała dalej idące powództwo;

III. Zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 3.724,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. Nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 2.887 zł tytułem opłaty sądowej od uwzględnionego powództwa, od której powód został zwolniony oraz kwotę 261,52 zł tytułem częściowego zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Powód P. C., wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W. na swoją rzecz kwoty 66.000 zł tytułem renty za okres od dnia 1 listopada 2009 r. do dnia 31 lipca 2012 r. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zasądzenie od strony pozwanej na swoją rzecz kwoty 2.000 zł miesięcznie tytułem renty płatnej do 10 każdego miesiąca poczynając od dnia 10 sierpnia 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat, zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 500.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że w dniu 27 października 2009 r. na drodze krajowej nr (...) pomiędzy miejscowościami M. i S. w woj. (...) A. K. posiadający ubezpieczenie OC u strony pozwanej naruszył zasady ruchu drogowego w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) przekroczył oś jezdni i wjechał na pas ruchu dla pojazdów nadjeżdżających z przeciwka, po którym w przeciwnym kierunku jechał samochód osobowy marki A. (...) o nr rej. (...) kierowany przez B. T., w wyniku czego doszło do zdarzenia się tych pojazdów i samochód A. wpadł do przydrożnego

rowu, a F. (...) przemieszczając się dalej w kierunku Ś. zderzył się czołowo z nadjeżdżającym z przeciwka samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...), kierowanym przez M. A., w następstwie czego doznał on obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy, stłuczenia przedniej części klatki piersiowej, wieloodłamowego złamania prawej kości promieniowej z przemieszczeniem i wieloodłamowe złamanie kości prawego podudzia z przemieszczeniem powodującym rozstrój jego zdrowia na okres powyżej dni 7, zaś pasażer tego pojazdu A. C. – ojciec powoda, w następstwie rozległych zmian urazowych, szczególnie w zakresie klatki piersiowej powodujące pęknięcie aorty i krwawienie do klatki piersiowej zmarł.

A. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 21 czerwca 2010 r. w sprawie sygn. II K 324/10 został skazany na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą zawieszono na okres próby 2 lat.

Powód wskazywał, że A. C. był osobą majątną. Posiadał lokaty na łączną kwotę 800.000 zł. Był właścicielem majątku ruchomego oraz nieruchomości o wartości 3.000.000 zł. Ponadto na zmarłym ciążył obowiązek alimentacyjny wobec powoda. Twierdził, że A. C. wydawał kwotę 1.000 zł na zabezpieczenie jego miesięcznych potrzeb oraz kwotę 2.000 zł tytułem korepetycji. Informował, że w wyniku przeżyć związanych ze śmiercią ojca pozostawał pod opieką specjalistycznej poradni psychiatrycznej oraz nasiliły się jego trudności wychowawcze, w związku z którymi był hospitalizowany w Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Oddział Psychiczny dla (...) w M.. W ocenie powoda żądana kwota zadośćuczynienia jest adekwatna do cierpień psychicznych związanych z tragiczną śmiercią ojca. Podał, że występował do pozwanej z roszczeniami. Pozwana uznała swoją odpowiedzialność i decyzją z dnia 11 marca 2010 r. wypłaciła mu kwotę 10.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej oraz kwotę 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, jednakże kwoty te nie zaspokajają jego roszczeń.

Strona pozwana Towarzystwo (...) SA w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona pozwana przyznała, że ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za skutki wypadku z dnia 27 października 2009 r. oraz, że decyzją z dnia 25 lutego 2010 r. przyznała powodowi 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a decyzją z dnia 11 marca 2010 r. dalszą kwotę 10.000 zł. W przekonaniu pozwanej, wypłacona powodowi suma zadośćuczynienia w sposób właściwy spełnia charakter kompensacyjny i jest ekonomicznie odczuwalna dla powoda. Podała, że ustalając wysokość zadośćuczynienia uwzględniła wszystkie okoliczności wpływające na rozmiar doznanej przez powoda krzywdy. Zarzuciła, że dalsze roszczenia powoda są bezzasadne. Z ostrożności procesowej wskazała, że żądanie zapłaty renty w wysokości 2.000 zł jest rażąco wygórowane oraz, że powód nie wykazał usprawiedliwionych potrzeb uzasadniających dochodzone roszczenie. Ponadto pozwana twierdzi, że korzystna sytuacja majątkowa zmarłego przedkłada się bezpośrednio na sytuację ekonomiczną powoda. Dzięki zgromadzonemu przez zmarłego majątkowi powód będzie miał w pełni zaspokojone potrzeby materialne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 października 2009 r. na drodze krajowej nr (...) pomiędzy miejscowościami M. i S. w woj. (...) A. K. posiadający ubezpieczenie OC u strony pozwanej Towarzystwa (...) SA w W., naruszył zasady ruchu drogowego w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) przekroczył oś jezdni i wyjechał na pas ruchu dla pojazdów nadjeżdżających z przeciwka, po którym w przeciwnym kierunku jechał samochód osobowy marki A. (...) o nr rej. (...) kierowany przez B. T., w wyniku czego doszło do zderzenia się tych pojazdów i samochód A. wpadł do przydrożnego rowu, a F. (...) przemieszczając się dalej w kierunku Ś. zderzył się czołowo z nadjeżdżającym z przeciwka samochodem osobowym marki A. (...) o nr rej. (...), kierowanym przez M. A., w następstwie czego doznał on obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy, stłuczenia przedniej części klatki piersiowej, wieloodłamowego złamania prawej kości promieniowej z przemieszczeniem i wieloodłamowe złamanie kości prawego podudzia z przemieszczeniem powodującym rozstrój jego zdrowia na okres powyżej dni 7, zaś pasażer tego pojazdu A. C. – ojciec powoda – w następstwie rozległych zmian urazowych, szczególnie w zakresie klatki piersiowej powodujące pęknięcie aorty i krwawienie do klatki piersiowej zmarł.

A. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 21 czerwca 2010 r. w sprawie sygn. II K 324/10 został skazany na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą zawieszono na okres próby 2 lat.

dowód: - wyrok Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 21 czerwca 2010 r. w sprawie sygn. II K 324/10 (k. 10)

Powód wystąpił z roszczeniami do strony pozwanej. Pozwana uznała swoją odpowiedzialność i decyzją z dnia 25 lutego 2010 r. przyznała powodowi zadośćuczynienie za krzywdę doznaną w związku z tragiczną śmiercią ojca A. C. w wysokości 20.000 zł, a decyzją z dnia 11 marca 2010 r. kwotę 10.000 zł odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej oraz poinformowała powoda o konieczności dostarczenia dokumentacji potwierdzającej dochody zmarłego w latach 2007, 2008 i 2009 w celu przygotowania decyzji końcowej. Z uwagi na brak wymaganej dokumentacji w dniu 17 maja 2010 r. przygotowano decyzję końcową, w której odmówiono przekazania na rzecz powoda dalszych płatności.

dowód: - pismo strony pozwanej z dnia 6 lipca 2011 r. (k. 47)

Powód wychowywał się w niepełnej rodzinie, gdyż jego rodzice rozstali się. Zamieszkiwał z ojcem A. C., z którym był związany emocjonalnie. A. C. zapewniał powodowi podstawowe potrzeby związane z jego utrzymaniem. Spędzał z powodem wolny czas, zabierał go na zagraniczne wycieczki. Opłacał korepetycje oraz zajęcia dodatkowe w zakresie piłki nożnej czy też basenu.

dowód: - zeznanie świadków: H. P. (k. 263), D. S. (k. 263),

K. Z. (k. 263), L. R. (k. 264)

Powód od wieku szkolnego przejawiał zaburzenia rozwoju psychicznego. W wieku około 12 lat rozpoznano u niego hiperkinetyczne zaburzenia zachowania, następnie około 14 roku życia inne mieszane zaburzenia zachowania i emocji, raz pojawiło się rozpoznanie zaburzenia opozycyjno – buntownicze. Od wczesnych lat nadużywał alkoholu i narkotyków. Został skierowany przez sąd rodzinny do zakładu poprawczego za dokonanie pobić.

dowód: - opinia psychiatryczno – psychologiczna z dnia 1 kwietnia 2014 r. (k. 213)

Powód wymagał kształcenia specjalnego na etapie kształcenia w gimnazjum z uwagi na zaburzenia zachowania.

dowód: - orzeczenie Nr (...) z dnia 13 czerwca 2008 r. (k. 39)

Powód w dniu tragicznej śmierci ojca miał 14 lat. Przeżył on proces żałoby niepowikłanej, czyli formę ostrej żałoby i następnie żałobę zintegrowaną. Powód bardzo przeżywał śmierć ojca, płakał, krzyczał. Ojciec zmarł w szpitalu w obecności powoda.

dowód: - opinia psychiatryczno – psychologiczna z dnia 1 kwietnia 2014 r. (k. 213);

- zeznanie świadka L. R. (k. 264)

W okresie od 16 października 2010 r. do 18 grudnia 2010 r. powód, jako 15 letni uczeń III klasy gimnazjum, został skierowany do Oddziału Psychiatrycznego dla (...) w (...) w M.. Powodem skierowania powoda do szpitala były trudności wychowawcze, które nasiliły się po śmierci ojca.

dowód: - karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 24 lipca 2012 r. (k. 43)

W okresie od 6 maja 2011 r. do 15 czerwca 2011 r. powód ponownie przebywał w w/w placówce z powodu nasilenia zachowań opozycyjnych i zaniedbywania nauki.

dowód: - karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 24.07.2012 r. (k. 45)

Ojciec powoda A. C. przed śmiercią prowadził działalność gospodarczą w zakresie handlu. Posiadał majątek ruchomy i nieruchomości o znacznej wartości oraz lokaty w bankach. Wynajmował nieruchomości. Prowadził budowę nowego domu, jednak korzystał z kredytu bankowego. Zapewniał powodowi, który z nim zamieszkiwał, bieżące potrzeby związane z jego utrzymaniem. Miesięcznie była to kwota około 1.000 zł. Ponadto opłacał powodowi korepetycje oraz zajęcia pozalekcyjne związane z grą w piłkę nożną oraz ćwiczeniami na basenie. Zabierał go na wycieczki zagraniczne. A. C. cały majątek przekazał powodowi w drodze testamentu. Postanowieniem z dnia 18 lutego 2010 r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu w sprawie sygn. VI GU 104/09 ogłosił upadłość A. C. zamieszkałego w W. przy ul. (...) oraz wezwał wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności w terminie dwóch miesięcy od daty obwieszczenia postanowienia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Po śmierci ojca powód zamieszkał z matką. Powód obecnie ukończył szkołę z zawodu jest stolarzem, jednakże nie pracował w zawodzie. Do stycznia 2014 r. kontynuował naukę, następnie ją porzucił. Podejmował prace dorywcze, pracował w Holandii, będąc u rodziny. Powód odziedziczył po ojcu A. C. cały majątek, ojciec powołał powoda do całości spadku po sobie. Przyrodni brat powoda D. C. (1) wystąpił przeciwko powodowi o zachówek, który w sprawie I C 1282/11 Sądu Okręgowego w Świdnicy ustalony został na kwotę 254.950 zł, nieprawomocnym wyrokiem z dnia 19 grudnia 2013 r. Majątek odziedziczony przez powoda nie przynosił dochodu, nieruchomości obciążone zostały hipotekami na poczet roszczeń o zachówek innych członków rodziny. Nie sporządzono spisu inwentarza majątku spadkowego po zmarłym A. C.. Część majątku pochłonęło postępowanie upadłościowe. A. C. stracił w wojsku rękę i z tego tytułu otrzymywał rentę inwalidzką. W związku ze śmiercią ojca powodowi została przyznana renta rodzinna w wysokości 1259 zł z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wypłatę renty wstrzymano po porzuceniu szkoły przez powoda w styczniu-lutym 2014 r. Matka powoda w okresie przed śmiercią A. C., a także później utrzymywała się z renty w wysokości około 600 zł miesięcznie.

dowód: - zeznanie powoda (k. 264);

- zeznanie świadków: L. R. (k. 264), H. P. (k. 263), D.

S. (k. 263),

- postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 18 lutego 2010 r. w

sprawie sygn. VI GU 104/09 (k. 61)

- decyzja o waloryzacji renty powoda z 01.03.2010 r.

- PIT-40 L. R. za 2009 r.

Stan faktyczny sprawy został ustalony na podstawie powołanych dokumentów, których treści strony nie kwestionowały, przede wszystkim na podstawie dokumentacji medycznej powoda, akt szkody nr (...). Pomocnymi były też zeznania powoda oraz świadków H. P., D. S., K. Z., L. R., którym Sąd dał wiarę w zakresie, w jakim potwierdzili oni rozmiar krzywdy jakiej powód doznał na skutek śmierci ojca, więzi łączącej zmarłego z powodem oraz ponoszonych przez A. C. na rzecz powoda kosztów utrzymania. Sąd uznał za wiarygodne zeznania tych świadków jako, że są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Sąd oparł się również na treści opinii biegłych psychologiczno – psychiatrycznej z dnia 1 kwietnia 2014 r., z której wynika, że powód przeżywał proces żałoby niepowikłanej, czyli formę ostrej żałoby i następnie żałobę zintegrowaną oraz, że bardzo przeżywał śmierć ojca, z którym był emocjonalnie związany. Wnioski dowodowe powoda o dopuszczenie dowodu z protokołu przesłuchania D. C. (2) z dnia 6 listopada 2009 r. oraz z protokołu oględzin ciała i sekcji zwłok z 29 października 2009 r. zawartych w aktach II K 324/10 Sądu Rejonowego w Świdnicy, a także wniosek strony pozwanej o uzupełnianie opinii biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii na okoliczność istnienia podstaw do ubezwłasnowolnienia powoda należało oddalić, jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Z tej samej przyczyny pominięto dowód z przesłuchania strony pozwanej.

Sąd zważył co następuje:

Zdaniem Sądu powództwo jest częściowo zasadne.

Podstawą żądania powoda względem strony pozwanej, co do pierwszych dwóch roszczeń jest art. 446 § 2 Kodeksu cywilnego, który stanowi, że osoba względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego.

Uprawnionymi do otrzymania tzw. renty obligatoryjnej są osoby, w stosunku do których ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny. Obowiązki takie przewidują art. 23, 27, 60, 128 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Przy czym istotnym jest, czy spełnione są przesłanki, od realizacji których zależy istnienie obowiązku alimentacyjnego, a bez znaczenia jest, czy zmarły faktycznie te obowiązki wykonywał. Zasądzenie renty obligatoryjnej nie jest zależne od tego, czy obowiązek alimentacyjny zmarłego był stwierdzony prawomocnym wyrokiem ani od tego, czy zmarły obowiązek ten wypełniał. W procesie odszkodowawczym sąd musi ustalić, czy w świetle przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego roszczenia alimentacyjne byłyby zasadne i przez jaki okres.

W rozpatrywanej sprawie powód P. C. wystąpił z roszczeniem renty za okres od 1 listopada 2009 r. do 31 lipca 2012 r., czyli za okres 33 miesiące z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 25 lipca 2012 r. do dnia zapłaty w łącznej kwocie 66.000 zł, co daje po 2000 zł miesięcznie oraz renty na przyszłość w wysokości 2.000 zł miesięcznie płatnej do 10 każdego miesiąca poczynając od sierpnia 2012 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie którejkolwiek z rat. Na zmarłym A. C. niewątpliwie ciążył obowiązek alimentacyjny względem powoda P. C.. Powód bowiem w dniu śmierci ojca miał 14 lat, zamieszkiwał z ojcem i pozostawał na jego utrzymaniu. Stosownie do art. 133 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z okoliczności sprawy, w tym sytuacji materialnej matki powoda, która utrzymywała się z renty w wysokości około 600 zł miesięcznie, wynika że cały obowiązek alimentacyjny przejął zmarły ojciec powoda. Zasądzona renta nie może być wyższa od kwoty, którą zmarły byłby zobowiązany świadczyć z tytułu obowiązku alimentacyjnego, a przy ustaleniu jej wysokości należy stosować kryteria przyjęte w art. 446 § 2 k.c., analogiczne do ustalonych w art. 135 k.r.o. (tj. usprawiedliwione potrzeby uprawionego oraz możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego). Dlatego też Sąd biorąc pod uwagę możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego A. C. oraz usprawiedliwione potrzeby powoda w omawianych okresach uznał, że kwota 740 zł miesięcznie jest odpowiednia. Zmarły A. C. prowadził wprawdzie działalność gospodarczą w zakresie handlu, z której uzyskiwał zapewne dochody, nie wykazane jednak przez powoda mimo rozkładu ciężaru dowodu wynikającego z art. 6 k.c.. Pewne źródło dochodu ojca powoda, to renta inwalidzka w granicach 2 000 zł, posiadał on także majątek ruchomy oraz nieruchomości, które stanowiły znaczną masę majątkową, jednak nie wiadomo, jakie przynosiły dochody. A. C. budował nowy dom z myślą ponownego zamieszkania z powodem i jego matką, dom finansował kredytem bankowym. A. C. posiadał przed śmiercią lokatę w banku, a także dokonywał wpłat na rachunek maklerski, a więc nabywał papiery wartościowe. Nie wiadomo zatem, czy w chwili śmierci środki te nadal posiadał, czy może stracił na kursach akcji, a może zupełnie źle, bądź ryzykownie zainwestował. Okoliczności tych nie wykazano w tym postępowaniu. Ojciec zaspokajał bieżące potrzeby powoda związane z jego mieszkaniem, utrzymaniem, opłacał mu korepetycje, zajęcia pozalekcyjne w zakresie sportu oraz organizował wycieczki zagraniczne. Żądanie wyższej kwoty renty ponad 2000 zł miesięcznie (łącznie z rentą z ZUS) jest w ocenie Sądu nieusprawiedliwione z uwagi na to, że powód nie wykazał by jego ojciec A. C. byłby zobowiązany świadczyć z tytułu obowiązku alimentacyjnego na jego rzecz wyższej kwoty w spornym okresie. Nie wykazał również w precyzyjny sposób, a w świetle art. 6 k.c. na nim ciążył ten obowiązek, wysokości swoich usprawiedliwionych potrzeb oraz, że potrzeby te uzasadniałyby zasądzenie wyższej kwoty niż 740 zł. Należy również zwrócić uwagę na to, że powód w postępowaniu likwidacyjnym również nie przedstawiał wymaganych dokumentów na wezwanie strony pozwanej, co uniemożliwiało zmianę ewentualnych decyzji w zakresie jego roszczeń. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności należało zasądzić od strony pozwanej na rzecz powoda rentę za okres 33 miesiące liczony zgodnie z wnioskiem powoda od 1 listopada 2009 r. do 31 lipca 2012 r. w kwocie po 740 zł miesięcznie, co daje łącznie kwotę 24.420 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 25 lipca 2014 r. do dnia zapłaty oraz w takiej samej wysokości miesięcznie za okres od sierpnia 2012 r. do stycznia 2014 r., czyli do czasu kontynuowania nauki przez powoda, kiedy nie był w stanie utrzymać się samodzielnie, jako rzeczywisty czas trwania obowiązku alimentacyjnego. Renta na rzecz dziecka w związku ze śmiercią jednego z rodziców powinna być zasądzona do czasu uzyskania przez

niego zdolności do pracy zarobkowej (aż do ukończenia studiów, jeżeli zostały podjęte bezpośrednio po ukończeniu szkoły średniej), niezależnie od tego, czy drugie z rodziców jest w stanie je utrzymać. Nie bez znaczenia pozostaje również sytuacja finansowa zobowiązanego A. C., który co prawda prowadził działalność gospodarczą, jednakże postanowieniem z dnia 18 lutego 2010 r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu w sprawie sygn. VI GU 104/09 ogłosił upadłość A. C., co niewątpliwie rzutuje na możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego, świadcząc o istnieniu długów, których nie płacił. Gdy ściśle udowodnienie żądania jest nader utrudnione w sprawie o naprawienie szkody Sąd może - na podstawie art. 322 k.p.c. - w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na wszystkich okolicznościach sprawy. W judykaturze wyrażano pogląd, że art. 446 § 2 k.c. stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę do przyznania renty według uznania Sądu, na podstawie wszystkich okoliczności sprawy. Niezależnie zatem od wskazanych podstaw, należy stwierdzić, iż ściśle udowodnienie wysokości żądania jest nader utrudnione wobec czego Sąd uznał za zasadną rentę w kwocie po 740 zł miesięcznie. Wszystkie okoliczności sprawy - w ocenie Sądu - przemawiają za oddaleniem powództwa o rentę w pozostałym zakresie. Należy również zauważyć, że odziedziczony przez powoda majątek, który powód nabył z chwilą otwarcia spadku (art. 925 k.c.) tylko wówczas miałby wpływ na prawo do renty, gdyby przynosił dochód. Z art. 103 k.r.o. wynika, że czysty dochód z majątku dziecka powinien być przede wszystkim obracany na utrzymanie i wychowanie dziecka. W niniejszej sprawie strona pozwana nie zaprzeczała twierdzeniom powoda, że majątek nie przynosi dochodu, że uwikłał powoda w procesy z pozostałą rodziną zmarłego, że stanowi praktycznie wyłącznie nieruchomości, których sprzedaż nie była możliwa bez zgody sądu opiekuńczego. Nie składał też pozwany żadnych wniosków w tym zakresie. Dlatego Sąd uznał, że odziedziczony majątek nie przynosił dochodu, który wyłączałby obowiązek alimentacyjny stosownie do art. 133 § 1 k.r.o.

Powód zażądał również od strony pozwanej kwoty 500.000 zł tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten został dodany na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku (Dz. U. z 2008 roku Nr 116, poz. 731) i wszedł w życie dniem 3 sierpnia 2008 roku. A. C. zmarł 27 października 2009 roku, a więc w dacie obowiązywania cytowanego przepisu. Artykuł 446 § 4 k.c. jest reakcją ustawodawcy na konieczność zwiększenia ochrony ofiar zdarzeń kryminalnych. Przewidziane w artykule 446 § 4 k.c. zadośćuczynienie służy kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej, a zatem uszczerbku dotyczącego subiektywnej sfery osobowości człowieka, w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia, powstałych utrudnień życiowych, konieczności zasadniczo odmiennego urządzenia sobie życia, ograniczenia sfery korzystania z przyjemności (wyrok Sąd Apelacyjny w Poznaniu z 16 maja 2012 roku, sygn. akt I ACa 301/12, opubl. LEX nr 1213847). Judykatura przyjęła, że roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia o przyznanie stosownego odszkodowania z art. 446 § 3 k.c., które wymaga wykazania szkody majątkowej polegającej na znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny poszkodowanego, który zmarł wskutek wynikłego z czynu niedozwolonego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2009 r., I PK 97/09, LEX nr 558566). Na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 roku, III CSK 279/10, opubl. LEX nr 898254).

Zdaniem Sądu powód P. C. doznał znacznej krzywdy na skutek tragicznej śmierci swego ojca. Powód, co jest oczywiste bardzo emocjonalnie przeżył jego śmierć. Nagła utrata ojca spowodowała u powoda nasilenie się jego problemów wychowawczych oraz związanych z nauką, a także konieczność leczenia psychiatrycznego w (...) w M. na Oddziale Psychiatrycznym dla (...). Nadto silny lęk, smutek, płacz, krzyk i apatię. Opinia psychologiczno - psychiatryczna z dnia 1 kwietnia 2014 r. potwierdziła bowiem, że powód przeszedł proces żałoby niepowikłanej, czyli formę ostrej żałoby i następnie żałobę zintegrowaną oraz, że powód bardzo przeżywał śmierć ojca, płakał i krzyczał.

Powód wraz z ojcem byli bardzo zżyli. Po rozstaniu się rodziców powoda powód zamieszkiwał z ojcem, z którym spędzał większość czasu. Wyjeżdżał z nim na wycieczki zagraniczne, chodził z nim na basen. Dotychczas wypłacone przez stronę pozwaną powodowi świadczenie tytułem zadośćuczynienia w kwocie 20.000 zł jest w ocenie Sądu za niskie. Zdaniem Sądu zasądzenie dalszej kwoty 80.000 zł zadośćuczynienia, a więc przyznanie łącznie kwoty 100.000 zł będzie kwotą adekwatną do rozmiaru krzywdy powoda. Powód był bardzo bliski ojcu, o czym przekonuje powołanie go do spadku spośród trojga dzieci z różnych związków. Powód stracił wsparcie ojca, który starał się dbać o jego edukację i zachowanie, o czym świadczą późniejsze problemy wychowawcze, zaburzenia zachowania, sięganie po alkohol lub narkotyki, gdy zabrakło ojca. Ponadto ojciec zmarł w obecności powoda w szpitalu, co dodatkowo było silnym przeżyciem dla 14-latka. W ocenie Sądu przyznana powodowi kwota zadośćuczynienia spełnia również swe kompensacyjne funkcje. Jednocześnie należy stwierdzić, iż kwota 500.000 zł jakiej żądał powód jest w ocenie Sądu zbyt wygórowana, gdy weźmie się pod uwagę wszystkie przytoczone powyżej okoliczności. Sąd ma świadomość, iż żadna kwota nie zrekompensuje powodowi straty po tragicznie zmarłym ojcu, ale jednocześnie zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, iż kwota, jakiej żądał powód przekracza przeciętną stopę życiową społeczeństwa polskiego i mogłaby wywołać w społeczeństwie poczucie, iż powód wzbogacił się otrzymując tak wysokie, jak na polskie realia, zadośćuczynienie. Zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną i nie może powodować nieuzasadnionego wzbogacenia uprawnionego. Stan zamożności ojca powoda nie ma znaczenia dla kryteriów przyznania zadośćuczynienia.

Kwestia odsetek, należnych od zgłoszonych w pozwie roszczeń, co do zasady opiera się na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. tekst jedn. z 2013 roku, poz. 392 ze zm.) Z art. 14 wynika, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Zatem opóźnienie powstaje od dnia następnego po upływie 30 – dniowego terminu, od kiedy uprawniony złożył pismo zawiadamiające o szkodzie. Jednakże w rozpatrywanej sprawie należy wskazać, iż wysokości i zakresu roszczeń z poszczególnych tytułów nie sprecyzowano w postępowaniu likwidacyjnym, stąd powód żądał odsetek od terminu późniejszego, tj. od dnia wytoczenia powództwa i dlatego od tej daty odsetki były należne i zostały zasądzone, stosownie do art. 476 k.c.

Powód wbrew rozkładowi ciężaru dowodu z art. 6 k.c. nie wykazał ani wyższej szkody niemajątkowej (krzywdy), ani dokładnie zakresu i wysokości swoich potrzeb oraz możliwości zarobkowych i majątkowych ojca, ponad otrzymane i przyznane sumy.

Dalej idące powództwo podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione (pkt II sentencji wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 2 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. i art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty przy uwzględnieniu wyniku w jakim każda ze stron wygrała i przegrała spór. Powód wygrał w 20% swoich roszczeń, ulegając w pozostałej części. Powód poniósł koszty w kwocie 10 244 zł, na które składały się: opłata sądowa 3000 zł (ponad tą kwotę powód został zwolniony od kosztów sądowych), opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, koszty zastępstwa adwokackiego 7 200 zł i poniesione opłaty kancelaryjne 27 zł. Należny Powodowi zwrot kosztów wyniósł 2 048,80 zł (10 244 zł * 20%). Z kolei koszty strony pozwanej wyniosły 7 217 zł, w tym koszty zastępstwa 7 200 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, a należne koszty od powoda wyniosły 5773,60 zł (7217 zł * 80%). Po stosunkowym rozdzieleniu kosztów stronie pozwanej należne były koszty od powoda 3 724,80 zł (5 773,60 zł – 2 048,80 zł) i taka kwota została zasądzona od powoda na rzecz strony pozwanej w pkt III sentencji wyroku.

Ponieważ powód został zwolniony od kosztów sądowych ponad kwotę 3000 zł w zakresie opłat i wydatków, Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążył kosztami sądowymi stronę pozwaną, nakazując jej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 2 887 zł, tytułem brakującej części opłaty sądowej od uwzględnionego powództwa oraz tytułem zwrotu wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa. Na koszty te składała się brakująca opłata sądowa 2 887 zł (5 887 zł – 3 000 zł).

zł uiszczone przez powoda) i wydatki na koszty dowodu z opinii biegłych psychiatry i psychologa 261,52 zł, stąd orzeczenie zawarte w pkt IV sentencji wyroku.